

Hon granskar jihadismen

Antalet våldsbejakande jihadister i Sverige har tiofaldigats det senaste decenniet. Runt 2000 sympatisörer finns i landet och jihadisterna utgör därmed vår överlägset största extremistgrupp. Journalisten Sofie Löwenmark arbetar på stiftelsen Doku med att granska, bevaka och rapportera om våldsbejakande jihadism. Syftet är att öka medvetenheten bland allmänhet och beslutsfattare. Löwenmark menar att Dokus arbete behövs.

- Det finns en massa journalister som rapporterar bra och gör avslöjanden kring jihadism. Men det behövs också en kontinuerlig bevakning och en plattform där man kan samla information. Som exempel nämner Löwenmark terroristresorna till IS. Kanske hade samhället kunnat reagera tidigare om något rapporterat mer systematiskt om företeelsen. Doku är specialiserad på våldsbejakande jihadism. Det är en riktning som kännetecknas av en sträng religiös syn och av hat mot andra grupper. Hur är det att arbeta mot en sådan miljö?
- Jag tycker det är intressant men blir självklart trött ibland på att ta del av jihadisternas propaganda. Det är en deprimerande värld att skåda in i.

IS-kalifatet var viktigt för jihadisterna och deras propaganda. Men Sofie Löwenmark tror inte att jihadismen i Sverige minskade då Kalifatet föll.

- Jihadismen har blivit mindre synlig sedan IS fall. Men den är lokalt stark i vissa områden. Vi får in berättelser från muslimer som bor i utsatta områden om hur fruar till IS-krigare går runt och knackar dörr för att övertala mammor att sätta sina barn i islamisternas förskolor. Jag ser inga tecken på att våldsbejakande jihadism skulle ha minskat.

Att kritiskt granska islamister ansågs länge vara att fiska i grumliga vatten. Men på Doku upplever man inte längre att verksamheten ifrågasätts.

- Den mesta uppmärksamhet vi får är positiv. Journalister, politiker och myndighetspersoner hör av sig när de vill veta något. Det är också många muslimer som hör av sig och är positiva. De bor i områden där det finns salafister och tycker att det är bra att någon granskar. Numera är det sällan vi blir anklagade för att vara islamofober. Då är det av de grupper vi studerar eller aktivister på yttersta vänsterkanten.

En given fråga till Sofie Löwenmark är om hon och hennes kollegor aldrig är rädda. De som sysslar med terror vill knappast bli granskade. Förekommer det inte hot?

- Det är klart det händer, men det är inget jag vill överdriva.

Bakom stiftelsen Doku finns en styrelse som förutom Sofie Löwenmark består av journalisterna Magnus Sandelin och Anna-Lena Lodenius, samt litteraturvetaren Johan Lundberg. Men vilka finansierar arbetet för att hålla den våldsbejakande jihadismen under uppsikt?

- Vi har inga fasta finansiärer utan är helt beroende av privata donationer från våra läsare. Till skillnad från dem vi granskar får vi inga skattemedel.

Mathias Bred

EXTRAMATERIAL

Doku pratar om våldsbejakande jihadism och salafism. Däremot använder ni mer sällan begreppen islam och islamism. Är det medvetet?

– Islam och islamism är ord som kan ha flera olika tänkbara betydelser. Det blir till exempel problem när politiker slänger sig med begreppen utan att beskriva mer precist vad de menar. Därför tycker vi att det är bättre att tala om jihadism. Där finns en tydlig koppling till sådant som är olagligt.

Vilka åtgärder borde svenska politiker vidta för att hindra våldsbejakande jihadism från att växa i Sverige? Vilka reformer skulle Löwenmark önska sig om hon fick välja fritt?

– Det blir en lång önskelista. Först de självklara sakerna som stoppa föreningsstöd från att gå till jihadister, och att stänga skolor och förskolor som jihadisterna driver.

Sedan behöver Sverige göra som Danmark och Frankrike och se över hur moskéerna finansieras. Om pengarna kommer från gulfstaterna kan vi räkna med att det också följer krav om att predika deras typ av islam.

– Sedan är det de mer svåracklade problemen som handlar om att lyfta utanförskapsområden och hindra parallellsamhällen från att växa. Det är en mycket bredare uppgift. Så länge vi har utanförskapsområden kommer dessa att utgöra en grogrund och en rekryteringsbas för våldsbejakande jihadism.